

ZAUSTAVLJANJE BRODA RADI OSIGURANJA POTRAŽIVANJA S NASLOVA PRODAJE BRODA

PRIVREDNI SUD HRVATSKE

Rješenje br. II Pž-398/90-2 od 06. 03. 1990.

Vijeće: mr. Veljko Vujović, mr. Pave Dević, mr. Andrija Eraković

Za ovo zaustavljanje broda primjenjuju se odredbe zakona o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi — Ukoliko se radi o objektima koji se ne smatraju brodovima, primjenjuju se propisi općega izvršnoga postupka — Da bi zahtjev za zaustavljanje broda bio opravdan, potrebno je da predlagatelj pokrene parnični postupak radi opravdanja svoga zahtjeva u roku od 15 dana, te da u istom roku dokaže da je postupak pokrenut — Pored toga mora dokazati da bi bez zaustavljanja broda nastala nenadoknadiiva šteta — Ova se opasnost pretpostavlja ako se potraživanja predlagatelja imaju namiriti u inozemstvu — Ukoliko strana država čiju zastavu brod vije, nije članica konvencije o privremenom zaustavljanju pomorskih brodova, Jugoslavija, na čijem je teritoriju brod zaustavljen, nije vezana za zaustavljanje broda, nego samo za pomorske tražbine — Eventualni problemi o postojanju dugovanja predloženika moraju biti riješeni u redovitom postupku.

Predlagatelj je prodao svoj brod predloženiku. Budući da kupac nije izvršavao svoje obveze iz kupoprodajnoga ugovora, prodavalac zahtijeva od okružnoga privrednoga suda u Rijeci da naredi zaustavljanje broda dok se situacija pravno ne raščisti.

Prvostepeni sud je prijedlogu udovoljio te između ostalog navodi:

Radi osiguranja potraživanja predlagatelja prema dužniku u iznosu od 52.500 DEM, a u to su uključeni i troškovi privremene mjere i troškovi eventualnoga sudskoga postupka, određena je privremena mjera zaustavljanja jahte »Marandana« vlasništvo dužnika i jahti je zabranjen odlazak iz ACY Marine Pula, s tim da navedena privremena mjera traje do pravomoćnoga okončanja parničnoga postupka kojega je predlač dužan pokrenuti u roku od 15 dana i u istom roku dokazati da je pokrenuo parnični postupak protiv predlagača, radi naplate potraživanja koje je predmet osiguranja, jer će u protivnom sud na prijedlog protivnika ukinuti dopuštenu privremenu mje-

ru. Sud će obustaviti postupak osiguranja i ukinuti provedene radnje ukoliko dužnik položi kao jamstvo u sudski depozit iznos od 52.500 DEM kod Riječke banke — Rijeka ili dade predlagatelju neko drugo sredstvo osiguranja koje predlagatelj prihvati (čl. 269. st. 1. i 3. u vezi s čl. 33. ZIP-a).

U obrazloženju rješenja se navodi da je predlagatelj uz prijedlog priložio ugovor o prodaji jahte »Marandana« sklopljenoga između predlagatelja kao prodavača i dužnika kao kupca dana 26. V. 1986., temeljem kojeg se dužnik obvezao platiti predujam u iznosu od DEM 10.000, a zatim mjesečno po DEM 10.500 u razdoblju od 1. VII. do 1. XII. 1989. i uz tvrdnju da je dužnik prestao ispunjavati obveze iz ugovora, tako da je ostao dužan platiti predlažući dio prodajne cijene od DEM 42.500 učinio vjerojatnim postojanje potraživanja, dok se opasnost od sprečavanja ostvarivanja budućega potraživanja pretpostavlja, jer se potraživanje ima ostvariti u inozemstvu.

Rješenjem broj R-I-38/89. od 20. XII. 1989. prvostepeni sud je djelomično ukinuo rješenje broj R-I-38/89. od 4. XII. 1989. i to u dijelu pod toč. izreke I/4., I/5., I/6. i I/7. st. 2. koje se odnose na premještaj jahte »Marandana« iz ACY Marine Pula u Marinu »Tehnomont« Veruda i navedena pravna osoba određuje kao čuvar jahte.

Pravovremeno podnesenim žalbama dužnik pobija ova prvostepena rješenja, pri čemu se, nakon donošenja rješenja prvostepenoga suda broj R-I-38/89. od 4. XII. 1989, ukazuju irelevantni navodi dužnika u žalbi kojima se osporava opravdanost odluke o premještaju jahte »Marandana« iz ACY Marine Pula u Marinu »Tehnomont« Veruda i s tim u vezi određuju radnje koje navedena osoba treba izvršiti kao čuvar jahte.

Dužnik navodi da se privremena mjera ukazuje neosnovanom, ne samo iz razloga što je predlagatelj prodao dužniku jahtu s nizom skrivenih nedostataka (kormilo ispod palube je neupotrebljivo; brodski instrumenti ne funkcioniraju; jahta prima vodu tako da se postavlja pitanje dužega boravka na vezu; turbine oba stroja su za generalni popravak i dr.), nego i stoga što potraživanje predlagatelja, koje se temelji na ugovoru o prodaji jahte, ne predstavlja potraživanje iz čl. 877. Zakona o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi (Sl. l. SFRJ broj 22/77, 13/82 i 30/85 — u nastavku teksta: ZPUP) za koje se može dopustiti privremeno zaustavljanje broda (čl. 981. st. 1. ZPUP).

Navodi nadalje da jahta »Marandana« vije austrijsku zastavu, a s obzirom da Austrija nije potpisala Međunarodnu konvenciju za izjednačenje nekih pravila o privremenom zaustavljanju pomorskih brodova iz 1952. godine (u nastavku teksta: Konvencija) to »Austrijanac ne može uživati blagodati zaustavljanja broda u Jugoslaviji«.

Drugostepeni sud je stao na stajalište da su žalbe dužnika neosnovane.

Ispitujući pobijana rješenja u granicama razloga iz čl. 365. st. 2. u vezi s čl. 381. ZPP i čl. 14. ZIPP-a, ovaj drugostepeni sud je utvrdio da je prvostepeni sud pravilno odlučio kada je prihvatio prijedlog i dopustio privremenu mjeru zaustavljanja jahte »Marandana« neovisno o tomu što je, prema

shvaćanju ovoga suda, privremenu mjeru trebao izdati primjenom odredaba ZPUP-a, a ne Zakona o izvršnom postupku. Naime, izvršenje i osiguranje na plovnim objektima pomorske i unutrašnje plovidbe koji se u smislu odredaba čl. 6. ZPUP ne smatraju pomorskim brodovima odnosno brodovima unutrašnje plovidbe provodi se prema propisima općega izvršnoga postupka (čl. 867. st. 4. ZPUP).

Iz navedenoga slijedi da se u slučaju, kada se osiguranje, pa tako i izdavanje privremene mjere, provodi u odnosu na jahtu, koja se u smislu čl. 6. toč. 21. ZPUP smatra brodom, »koji u neprivredne svrhe služi rasonodi, sportu ili rekreaciji« primjenjuju odredbe ZPUP-a, a propisi općega izvršnoga postupka o postupku osiguranja primjenjuju se na odgovarajući način ako u ZPUP nema posebnih odredbi (čl. 867. st. 5. ZPUP).

Posebne odredbe, koje se odnose na privremene mjere na brodovima, pa tako i jahtama, sadržane su u člancima 979. do 993. ZPUP.

Pravilan je zaključak prvostepenoga suda da je predlagatelj, dostavljajući ugovor o prodaji od 26. V. 1986. uz tvrdnju da dužnik nije u cijelosti izvršio obvezu iz ugovora plaćanjem preostalog dijela cijene, kod činjenice da dužnik niti u žalbi nije dokazao suprotno, učinio vjerojatnim postojanje novčanoga potraživanja.

Pravilno je nadalje, prvostepeni sud, polazeći od činjenice da se potraživanje predlagatelja ima namiriti u inozemstvu (prodavalac i dužnik imaju sjedište, odnosno boravište u dvije različite zemlje), dopustio privremenu mjeru zaustavljanja jahte i zabranom odlaska jahte iz ACY Marine Pula, pod uvjetima navedenim u pobijanom rješenju, jer je time predlagatelj učinio vjerojatnim i postojanje opasnosti da će bez određene privremene mjere dužnik otuđenjem broda, njegovim prikriivanjem, uklanjanjem ili na drugi način osujetiti ili znatno otežati kasnije ostvarivanje predlagačeva potraživanja. Time su ispunjeni svi uvjeti za izdavanje privremene mjere kako su predviđeni čl. 979. st. 1., 980., 981. i 982. ZPUP.

Tvrdnja dužnika u žalbi da nije bilo uvjeta da se dopusti privremena mjera na temelju odredbe čl. 981. st. 1. u vezi s čl. 877. st. 2. i 3. ZPUP nije osnovana, jer se zaustavljanje broda može odrediti i radi osiguranja drugih, a ne samo tzv. »Pomorskih tražbina« predviđenih čl. 877. st. 2. i 3. ZPUP, u slučaju ako između država, čiju zastavu strani brod vije, i Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije ne postoji uzajamnost (čl. 981. st. 2. ZPUP). Kod činjenice da Austrija nije potpisnik Konvencije, što navodi i sam dužnik u žalbi, te da između SFRJ i Austrije ne postoji faktična uzajamnost, to je bilo osnova da se privremena mjera dopusti i radi ostvarenja novčanoga potraživanja koje se temelji na ugovoru o prodaji jahte.

Tvrdnja tuženika u žalbi da jahta ima nedostataka, tiče se merituma o kojem će se raspravljati u sporu kojeg je predlagatelj, da bi opravdao izdavanje privremene mjere, dužan pokrenuti u roku kako je navedeno u rješenju prvostepenoga suda.

S obzirom na izloženo, valjalo je na temelju čl. 380. toč. 3. ZPP u vezi s čl. 867. st. 5. ZPUP i čl. 14. ZIP-a odbiti žalbe dužnika kao neosnovane i potvrditi rješenja prvostepenoga suda.

Pave Dević, sudac Privrednog suda Hrvatske

Summary

ARREST OF SHIP FOR SECURING CLAIM ON THE BASIS OF THE SALE OF SHIP

The provisions of Yugoslav Maritime and Internal Act are applied for this kind of arrest. The provisions of Enforcement Procedure Act are applied in relation to objects which are not considered as sea-going ships. The proposal for arrest will be justified, if the creditor within 15 days from the day when the court granted arrest can prove that he has already started legal proceedings before the competent court. In addition he must prove that without arrest he will suffer irreparable damage. This will be supposed if the claim should be settled abroad. If the foreign country whose flag the ship is flying did not ratify the International Convention for Unification of Certain Rules Relating to Arrest of Sea-going Ships from 1952, if does not exist factual reciprocity between Yugoslavia and that state, the ship can be arrested with a view of securing any claim not only maritime claims. Any problems relating to the existence of a creditor's claim should be settled in regular proceedings.